

Gå ombord på ett leksaksbibliotek

Af Anna Sternfeldt

Filippinerna har många fattiga barn som aldrig tagit i en leksak. Det var något som Edsel Ramirez med vänner ville ändra på. Så de startade Filippinernas Leksaksbibliotek som åker ut med leksaker till landets utsatta barn.

- För somliga är böcker och leksaker något vi växte upp med. Vi hade kriterier att rita med och lekplatser med gungor. För oss var leken en källa till glädje, lärande och kreativa uttryck. Men i fattiga områden är det inte så. Där leker barn på gatorna, nära avlopp och flodmynningar. Deras miljö är ohälsosam och materiellt väldigt torftig. Vi var några vänner som började prata om det här, om att alla barn borde få uppleva glädjen av att leka och att något borde göras, säger Edsel Ramirez.

Så för några år sedan bad Edsel Ramirez och hans vänner via social media vänner och bekanta om att donera leksaker, barnböcker och byggnadsmaterial. Det ledde till att organisationen Philippine Toy Library (PTL) startade 2012 och det första leksaksbiblioteket byggdes. Nu finns 118 leksaksbibliotek runt om i Filippinerna och man har ett väl utvecklat samarbete med Jesuit Volunteers Philippines och Cartwheel Foundation som bistår med volontärer.

- Och vi fortsätter att jobba för att skapa fler bibliotek. Det här landet är stort, det är en arkipelag med 7 107 öar. Här finns många barn som

behöver mer lek i sina liv, säger Edsel Ramirez, nu är ordförande i PTL.

Leksaksbiblioteken är utformade på olika vis beroende på omständigheter. På ön Culion, med en yta på 415 km², inklusive 41 omgivande öar, och 25 000 invånare, finns tre uppsättningar. Dels ett stationärt bibliotek för förskole-verksamhet i den allmänna skolan Cabulihan Elem och dels ett stationärt bibliotek i dagcentret Libis, där biblioteket ingår i centrets utvecklingsprogram för barn mellan tre och fem år. När jag besöker Culion träffar jag Judela Marino, som ansvarar för dagverksamheten vid center, och hon berättar att hit kommer omkring 40 barn varje dag.

- Många har inte råd att köpa leksaker så vårt bibliotek är väldigt viktigt, och självklart får även barn som inte ingår i dagverksamheten komma hit och leka.

Centret är en ideell verksamhet med olika aktiviteter där personal arvoderas via donationer. Just dagverksamheten för barn har två personal varav Judela Marino är den ena. För sitt arbete får hon 400 kronor i månaden.

- Männerna här är ofta jordbrukare och fiskare men för kvinnor är det svårare

att hitta jobb så detta är ändå något. Samtidigt känns det bra att arbeta för att hjälpa andra, säger Judela Marino.

När jag frågar hur det blev ett bibliotek just här berättar Judela Marino att 2012 kom volontärer från Cartwheel Foundation till Culion för PTL:s räkning.

- Culion har varit ett ganska eftersatt område och det är sådana platser organisationen vill prioritera. Man tyckte att vårt dagcenter var en lämplig plats och så fick vi ett leksaksbibliotek som invigdes i januari 2013.

Edsel Ramirez, som just varit på återbesök på Culion, berättar om den tredje biblioteksvarianten här som är ett mobilt bibliotek som flyttas runt med båt. Bibliotekslådorna transporteras med hjälp av samarbetspartners och på öarna möter sedan volontärer upp som samlar ihop barnen så de kan få leka, något som nu ingår i utvecklingsprogram för barn.

- När barnen har fått sin lek dag packas leksakerna ner i lådorna igen och skickas vidare med båt till en annan ö. Vi hoppas med detta att också barn i mer avlägsna områden ska få uppleva glädjen med att leka. Tagbanua, ett ursprungsfolk, har länge varit marginaliserat men vi säger till dem att även om de bor avlägset, och kanske inte lika modernt som vissa andra, så är deras barn lika viktiga som barn i städerna, säger Edsel Ramirez.

Vid ett tillfälle när man kom med biblioteket till ett samhälle blev det sådan glädje att personalen började gråta och då kom tårarna även hos Edsel Ramirez, erkänner han.

- Det är så starkt när man ser lyckan hos barn. Och leksakerna blir på ett sätt odödliga genom att de förflyttas och gläder generation efter generation.

Filippinerna är fullt av utmaningar. Fattigdom, naturkatastrofer och ibland även våldsamma politiska konflikter.

Edsel Ramirez berättar att man hade ett mobilt bibliotek i Zamboanga på ön Mindanao i södra Filippinerna, där man fick hjälp av Tzu Chi Foundation och Zamboanga Funds for Little Kids, som sedan fått namnet Yellow boat of Hope. Namnet kommer av att man med gula båtar ordnar så att barn kan komma till skolan. Tidigare fick barnen vada och simma, eller stanna hemma. Yellow boat of Hope ställde med glädje sina båtar till förfogande för Leksaksbiblioteket.

- Men tyvärr förstördes våra bibliotek i Zamboanga under den väpnade konflikten i september 2013 mellan regeringen och separatiströrelsen i området, säger Edsel Ramirez.

Men händelser som dessa är inget som hindrar Edsel Ramirez från att fortsätta jobba med sin vision om leksaksbibliotek för alla barn i Filippinerna. Han säger att man nu önskar sätta upp ett flytande leksaksbibliotek söderut, för stamfolk som Badjao, även kallade "Sea Gypsies", en urbefolkning vars kultur och försörjning är knutna till havet och där människorna ofta bor på husbåtar.

- Det vore fint att ha en båt som åker runt till olika öar, där hela båten är designad som en lekplats för barn.

Men det är inte bara barn ute på öar man vill vända sig till, även många barn på fastlandet har behov och för dem har Edsel Ramirez i sin önskelista ett mobilt bibliotek i en mindre lastbil. Tanken är att bilen ska åka runt till dagcenter, skolor, kyrkor och låta barn ta del av lyckan av att få leka.

- Med det hoppas vi också på att väcka lust om att sätta upp egna bibliotek ute i samhällena, och för det ska vi då tillhandahålla en praktisk beskrivning om hur man går tillväga. En manual helt enkelt.

Så idéer lider man inte brist på, men som ofta handlar slutresultaten om hur mycket pengar man kan dra in. Visst skänker människor leksaker men ibland behöver man även inhandla nya och man behöver lådor för transporter, material till hyllor, båtar och annat. Ändå är det viktigaste av allt enligt Edsel Ramirez de människor som ideellt ställer upp för barnen.

- Utan alla de fantastiska volontärer skulle inget ha det här bli verklighet.

Vill du veta mer om Leksaksbiblioteket och/eller hjälpa till, gå in på länken här: www.philippinetoylibrary.org/